

RENOVACIÓ

Setmanari Nacionalista Republicà

Any IV.—TARRAGONA, 23 Abril de 1916.—Núm. 134.

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Rambla de Sant Joan, 50, baixos
TELÉFON, 255

Els treballs se publiquen baix la
responsabilitat de llurs autors.
No's retornen els originals.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Trimestre 1'50 ptes.
Anuncis, a preus convencionals.

Per la nostra llengua

Heu's aquí la hermosa comunicació que'l honorable «Institut d'Estudis Catalans» de Barcelona ha enviat al nostre Ajuntament i qual copia, que agraim, ha tingut l'atenció d'enviar-nos l'arcalde senyor Guasch, i que publiquem a continuació:

«Honorable senyor:

Una competència i vivíssima de cultures era entaulada darrerament dins l'àmbit d'Espanya. Desvetllades de secular esmortuiment per una vocació novella de poder i de gloria, renaixien dues llengües germanes amb anhel de reconquerir en el món els furs de la plenitud espiritual. L'una d'elles que havíem coneguda en dissort, reduïda publicament a l'ús administratiu i al literari, ambicionava de guanyar altre cop crèdit en el viure internacional, autoritat en ciència i en pensament. A l'altre, a la nostra, darrera mes llarga desventura li calia feina mes aspre. Li calia adquirir allò que la seva germana tenia ja, amb allò altre que aquesta no tenia encara; avançar en els camps de la literatura i la ciutadania, alhora que penetrar en els dominis del saber i del govern.

Havem anomenat aquesta renaixença simultània una competència i era natural que una part de l'espandiment de cada d'aquestes llengües es fes a despesa de l'altre. Mes aquí trobaven precisament un estimul i això clarament servia per acreixer el doble esforç. Entre els centres acadèmics i didàctics de Madrid i els centres acadèmics i didàctics de Barcelona la mes bella, la mes noble de les emulacions començà. Les armes n'eren totes intel·lectuals i pacífiques. Armes d'estudi i de publicació, armes d'esperit. Amb el llibre rivalisava el llibre; amb la revista, la revista; amb el treball d'història, el treball de laboratori; amb l'investigació docta, la tentativa de difusió universal; amb l'intervenció en afers polítics del món, l'intervenció en afers científics, aon ja començava a llevar-se la tradicional vergonya, que Espanya restés sense representació ni veu. Feia bo de treballar així, de combatre amb aquesta dignitat i elegància. Els rivals generosos es donaven sovint la ma, s'aconçolaven de la fatiga i l'un a l'altre animava amb el crit encoratjador de l'amic.

Malhauradament, un fet tristíssim es produïa ahon mateix i venia a turbar aquesta serenitat que era el nostre orgull. Una de les parts creia de poder rompre el pacte, tacit, llei i règimen de la contessió noble. I amb sorpresa véiem la Reial Acadèmia Espanyola acudir als poders públics, en sol·licitud de mides de força que atuessin i vinguessin a matar en flor la creixença i espandiment de la llengua germana. Ja, doncs, les armes esdevenien altres i el terreny descendia de nivell. Ja s'intentava atuir l'esforç espiritual de Catalunya desproveint-la del seu indispensable instrument de pensament, de ciència, d'educació, d'intervenció original en el món... Com indicatiu de feblesa aquesta invocació als socors de la violència legal ens hauria potser plagut si nosaltres no possessim per damunt tot l'interès sagrat de l'esperit. Com violació d'ell, com ruptura dels respectes deguts a un cert dret de gens en la competència de cultures, nosaltres ens hauríem trobat en el cas de denunciar a aquella i de fer-ne apel·lació a una sobirania oficial: les de la consciència del nostre poble, ofès en allò que li es mes íntim i mes car.

Ni aixó ha calgut. La consciència del nostre poble ha reaccionat espontaniament, abans que la nostra apel·lació, abans meteix que qualsevulla agresió produís, no mes amb la menaça d'ella. Mentre

que a Madrid, la prudència aconsellava als poders públics de desoir la veu que demanava subjecció, a Barcelona, en tota Catalunya, l'entusiasme del poble no ha volgut ni solament esperar una altre veu que el cridés a la defença de la llibertat. I l'Institut d'Estudis Catalans, depositari, custodi i propugnador de l'alta tradició de la nostra parla, ja no ha d'invocar, pero solament remerciar. Ha trobat la batalla feta, guanyada la victòria. Ha trobat totes les bones voluntats reunides i unànims al servei de la causa santa.

A vos, honorable senyor, i a l'il·lustre entitat que tant dignament presidiu, ha escaigut un lloc de valentia i d'honor dins aquet alçament patriòtic provocat per la malventurada instigació de la Reial Acadèmia Espanyola. L'Institut, reconeixent aquet mèrit vostre, es complau en adreçar-vos, en nom de la llengua catalana, de son passat gloriós, de son esperançat avenir, el testimoni d'un prefon agraiment.

Barcelona i 21 de Març de 1916.

Josep Puig i Cadafalch, Antoni Rubió i Lluch, Guillém M.ª de Brocà, Jaume Massó Torrents, Joaquim Miret i Sans, Miquel A. Fargas, Esteve Terradas, Josep M.ª de Bofill, Pere Corominas, Eugeni d'Ors, Antoni M.ª Alcover, Pompeu Fabra, Frederic Clascar, Lluís Segalà, Josep Carner i Francesc Martorell.

Institut d'Estudis Catalans.—Barcelona.—Excel·lentíssim senyor Alcalde president de l'Ajuntament de Tarragona.»

Segon homenatge anyal a la Vellesa

24 d'Abril

La Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, que en la memorable Assamblea de Sant Sadurn de Noia, celebrada en la Pasqua passada, tingué la sort d'interpretar una de les més belles modalitats de l'ànima, despertant els seus sentiments d'amor i respecte envers ço que és significat per la vellesa i d'apoi i protecció per als que, havent-li arribat, viuen desvalguts i desamparats, ha seguit lluitant durant aquest any amb totes les seves energies, perque dels ideals que alentaren aquella gran feste social de Sant Sadurní ne brollés potent una obra que significués, en la vida de Catalunya, factor de reconstrucció moral i econòmica.

I aquesta obra, nascuda al caliu de grans entusiasmes, s'ha anat fonent durant l'any en multitud de voluntats, l'optimisme ha realitzat funcions de motor, i l'acte de Sant Sadurní ha defugit la mort, encarnant-se per sempre més l'obra dels Homenatges a la Vellesa.

La Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, que ha vist ennoblir-se i espiritualisar-se les seves finalitats en aquesta obra, ha de considerar per sempre més unida a ella la seva existència, i a l'aproximar-se el dilluns de Pasqua, la festa anyal dels vells, consagrada l'any passat solemniament, s'ha de permetre fer sentir sa veu, clamant perque aquest any tinguin ressó aquells sants entusiasmes de Sant Sadurní, i perque repetint-se ara i reproduint-se d'any en any, facin fructificar amb la màxima feconditat les llevors de vida social que dintre seu porta l'obra dels Homenatges a la Vellesa.

Que les autoritats i persones de bona voluntat, que formen els 65 Patronats locals de la Vellesa,

constituïts ja en altres tantes poblacions de Catalunya i Balears, orientin les llurs activitats perque el pròxim dia 24 d'abril, el llurs respectius Patronats puguin presentar ofrena d'amor als vells:

Que'ls mestres i els alumnes de les escoles i col·legis, agrupats fraternalment en mutualitats escolars, vulguin unir llurs veus a l'Homenatge, rendint tribut de respecte a la senectut.

Que les persones caritatives sapiguen aportar a l'acte, com a fruit del seu bon cor, quelcom que signifiqui per als vells pobres una suma d'amor al germà, de respecte al vellet i d'auxili al desvalgut.

Que en l'intimitat de la llar, el pare santifiqui el dilluns de Pasqua ensenyant al fill a realitzar obra d'amor i respecte envers el seu avi.

Que tots aquells que estimen la família i creuen en la Pasqua contribueixin a que arrelhi a Catalunya, amb caràcter popular unànim, aquesta festa anyal dedicada a la Vellesa, que ha d'ésser per a nostra terra segell de gloria.

La Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, al formular les anteriors aspiracions, que naixen de la mateixa essència com entitat social, i que, en llur concreció, han donat existencia a l'obra dels Homenatges a la Vellesa, acaba pregant a totes les persones de bona voluntat que vulguin portar an aquesta obra l'escalf de llurs entusiasmes i amors, convertint-la amb llur apoi en element sà i robust de nostra vida social.

La catástrofe del "Príncipe de Asturias"

Amics meus: Vos escric afectadíssim. Tine al davant meu un tarragoní que s'ha salvat del naufragi del «Príncipe de Asturias». Es en Josep Badia, qui amb sos pares i germanes, vivia darrera la Plassa de la Font, al carrer de Llimoners, a can Xicuelo. Jove i ferreny és un bon plansó de la nostra pagesia. Me compta que amb l'ansia de veure la magnificència de les costes del Brasil, que tant li havien ponderat companys de viatge, a l'enrocar el vapor se va creure que ja havia fondejat a Santos, i que mitj vestit, ja que com l'immensa majoria dels passatgers, estava en aquella hora, tres quarts de quatre de la matinada, dormint, va pujar tot seguit a coberta. Se va donar compte immediatament de la magnitud de la catástrofe al veure la proa mitj ensorrada; el quedar les llums totes apagades; el sentir l'explosió d'una caldera, i'ls mils crits que l'esgarrifaven. Pujá sobre un bot penjat a estribor que de cap manera podien arriar. Ni ganivets per trencar les cordes, ni les currioles funcionaven bé. Allí dalt rebien els cops que'l vapor en sos moviments de babor a estribor pegava contra'l bot fins a fer-lo bossins. No tingué més remei que tirar-se a l'aigua, presenciant com moltes dones, amb els fillets al aire i amb crits que fonament el conmovien, pregaven a tots els sants i santes de la cort celestial. Les onades fortes invadien la coberta i a cada onada desapareixien per sempre més algunes d'elles. Ell diu que al tirar-se a l'aigua des de l'esquit de bot, l'últim en abandonar-lo, perque ja casi tot eren estelles, va cridar fort: ¡Sant Magí, gloriós, salvame la vida! Va recordar-se en aquells moments que la seva mare li havia encarregat que si alguna vegada se trobava en greu perill de mort s'encomanés a San Magí.

En Badia me diu aixó mitj avergonyit, per que sapiguent jo que ell és federal, no'l culpi de manca

de *federalitat*; però jo'l tranquiliso i absolc dient-li que en aquells tràgics moments qualsevol tonteria se justifica; que a la seva serenitat i sapiguer nadar va deure la seva salvació i que lo mateix li hauria succeït encomanant-se a Sant Magí que cridant ¡Visca la Federal! (estic segur que les beates (q. p. b.) de Tarragona, no'm perdonaran aquesta, per elles, *federaltsima* heretgia.) De totes maneres li aprovo hagués complert la voluntat de la seva bona mare.

Ja al aigua va aferrar-se nadant a varis objectes del vapor que flotaven: suros, fustes, caixes, fins que va veure un bot que amb el topament s'havia després del vapor. Va ser el segon en pujar-hi, i allí se va dedicar a l'humanitaria tasca de recullir naufragats. El bot feia aigua que extreïen amb les mans i trossos de camisa; era de cabuda de més per 25 persones i arribaren a pujar-hi 60. Tingué que amensar a altres que pretenien inquirir-s'hi perquè corrien tots el perill immediat de negar-se. Foren recollits pel vapor francès «Vega» (*) de qual tripulació en fé mil elogis.

En Badia havia fet coneixença, a bordo, d'una xamosa noia que tot sovint plorava. Segurament havia comprés la bondat de Badia quan sols an ell havia fet la confiança de que era soltera i estava embrassada; que per por al càstic dels seus pares i a la vergonya dels seus conveïns havia, d'amagat, fugit del poble per a embarcar-se a Almeria cap a Buenos Aires, aon, encare que no coneixia a ningú, pensava col·locar-se i poguer criar al seu fill honoradament. En Badia a l'arribar al «Vega», servant la tràgica impressió del moment, trovant-se tot contusionat pels cops que havia rebut al topar el bot contra'l vapor i ser gran l'oleatge, va embarcar-se d'algunes vegades més per a continuar la lloable tasca de salvar naufragats, en el secret desitj de salvar a la noia desamparada que portava un fill a les entranyes, però no pogué veure complert el seu noble anheli. La mar havia engullit, també, a la noia infelicitada.

De 251 dones que anaven a bordo sols s'en salvaren sis.

Va fer dos viatges més en un altre bot per a continuar la seva lloable tasca de recullir persones, però ja moltes d'elles s'havien ofegat estrellats contra les roques o menjats pels tiburons. Diu que avans que'l «Vega», va passar per allí aprop un altre vapor, que malgrat els mils crits d'auxili, no hi acudí, segurament perquè no devia sentir-los amb el soroll de l'oleatge. D'haver-hi anat s'haurien salvat molts més.

Mentres en Badia m'explica, en paraules curtes, que semblen cops de martell, una angoixa freda se m'apodera, una pregunta que en mí no s'atreveix a sortir de flor de llavis per por de lo irreparable, al fi li dic: ¿I l'Ernest Carreté? i ¿en Faust del Cerro?, també tarragonins, que anaven a bordo.

El primer es mort! i l'altre no'l coneixia. Altres informes que aquets dies he pogut recullir me diuen que del Cerro ja feia alguns viatges que havia desembarcat a Barcelona, deixant el seu càrrec de primer violí del vapor naufragat. Tant millor! Però ¿i l'Ernest Carreté? ¿Com va morir? Diu en Badia que com era quefe dels cambres de primera classe retirava molt tart i segurament la catàstrofe el va sospendre profundament dormit. ¡Pobre Carreté! Jo havia sigut el seu primer burgués. Reflectava la seva excelsa bondat el seu sempitern somriure. Me tremola'l pols i'm parpelleïxen els ulls al pensar en tan bon amic. La seva esposa i fills, els seus vells pares i germans pensin que aquí, a casa meua, s'han vessat llàgrimes al pensar solsament que ell podia ser una de les víctimes.

La llista dels amics ofegats no es complerta. Falta el qui avans d'anarsen al viatge que tant li envejaven, a la nostra estimada Patria, era l'amic de l'ànima: En Miquel Balmas Jordana. Intel·ligència privilegiada, ha perdut Catalunya un dels fills que en aquestes terres més l'honoraven. Guanyador de la Flor natural, ara fa tres anys, dels nostres Jocs Florals, va anomenar, per indicació meua, Reina de la Festa, a una casi tarragonina, la senyora de Ma-

caya, qual familia estueja a Altafulla. La poesia que va guanyar la Flor, cantava la vida dels pescadors. Vos acompanyo el final de la poesia, preguntant-vos que la publiquen, i veureu com misteris del Destí! exactament li ha succeït lo que quatre anys enrera era sols fruit de la seva pròdiga fantasia. Ha sigut mol sentida aquí la seva mort. ¡Els seus bons amics no l'olvidarem mai!

De un detall, del que potser no n'esteu enterats, vull donar-vos compte. A l'endemà de la catàstrofe, va passar per allí el vapor holandès «Gebria». Va enviar varis bots a cercar sobrevivents. ¡Tasca infructuosa! Avans d'empendre de nou la marxa va pujar sobre coberta tota la tripulació i davant el passatge, tothom descobert, varen cantar una cansó que sols en casos d'inminent pèrdua del navili, acostumen a entonar els mariners protestants holandesos. Acabat el cant, tota la tripulació va tirar la gorra al aigua com a etern comiat als companys ofegats.

¡Hermós acte d'espíritual solidaritat! La gent de mar, senzilla i valenta, no posa fites de patries ni religions!

¡Oh, mar! espill de bellesa; font de riquesa; pou sense soles d'un cementiri que no té creus ni corones... ¡Alabat siguis! ¡Oh, mar! ¿per què, també, vols ser com els homes, sense cor i sense entranyes?...

P. REDÓN.

Buenos Aires 14 Març 1916.

Tragedia

(Fragment de la Flor Natural dels Jocs Florals del Casal Català de Buenos Aires, any 1912)

Tement a la tempesta qu'al horitzó es congria varades en la platja les barques han quedat. Sols una amb ardidesa mar endins ha fet via i l'han vist com partia el poble apesarat.

Els tristos vaticinis la fosca nit complia; feresta, amenassata, sorgí la tempestat. El fort xalec amb furia les ones removia i de la mort, negra ombra, vagà en la immensitat.

Als primers raigs del sol, s'ha esvait el misteri de la horrorosa nit, ha calmat el temperi: en dolça pau les ones s'han bressolat sublimes; del drama que cantava la mar no feia gaire sols restava una barca, surant de quilla enlaire i al seu voltant saltaven alegres els dofins.

† M. BALMAS JORDANA.

(víctima del naufragi del «Príncep de Asturias».)

Notes ciutadanes

A l'entorn dels Jocs Florals

Plau-li moltíssim al Ciutadà l'haver de rectificar el concepte que ja tenia format de com s'havia acullit la idea per ell tant ignament llençada, de establir la costum de la celebració d'uns Jocs Florals en aquesta la nostra tan volguda com preferida ciutat. És molt natural, que cada hù apresia el valer de de les coses baix el seu punt de vista, i, a voltes, lo que per a mi serà, posem per cas, una magnífica obra d'art o una gran tasca patriòtica, per altres ulls serà apreciat contrariament, de lo que pot deduir-se'n que en aquest mon, no és suficient emetre un judici de una cosa de cop i volta, sino que deu deixar-se madurar un criteri avans de escampar-lo als quatre vents.

Als articulistes que en la nota anterior aludia el Ciutadà per haver intervingut en aquest assumpte de la Festa de la Poesia, s'hi han d'anyadir an En J. A. B., qui des de *La Veu de Tarragona*, amb unes ratlles patriòtiques regoneix la necessitat de la Festa i aplaudeix la idea, somant-s'hi de debó per a que pugui portar-se a cap; a l'amic Nicolau González Ruiz, qui vé publicant en el *Diario de Tarragona*, uns escrits abogant i adherint-se també a la idea de la Festa, i altre article inserat en aquestes planes de RENOVACIO per el distingit escriptor tarragoní qui amaga el seu nom,—prestigiós dintre'l camp literari,—amb el pseudònim de *Carles de Viana*, article aquest interessantís-

sim i al que desitja, i els hi prega de tot cor el Ciutadà, que'l contestin merescudament els senyors que allí s'aludeixen: en Ruiz i Porta, en Quiquet Carbó, el Dr. Gibert i el senyor Delclós, tots ells, i l'amic Carles de Viana inclosiu, amb moltíssima mes autoritat i coneixements que'l Ciutadà per a poder parlar d'un acte de la transcendència qu'entranya la festa instaurada per benemèrita Clemència Isaura. El Ciutadà veurà amb moltíssim goig com parlen els nostres literats i per si tenen a bé escoltar aquest prec, poden, comptant amb l'equiescència del Director de RENOVACIO, enviar els seus escrits a aquest setmanari, que'ls anirà donant a l'llum i's caldejarà l'ambient literari tarragoní, bastant ensopit des de un quant temps an aquesta part.

Amunt, doncs, i a veure si entre tots podem lograr que's porti a cap la cultural festa dels Jocs Florals a Tarragona!

CIUTADÀ.

Glosa

II

Titta Ruffo

El meu amic ho digué.—L'estoig qui guarda les pedres precioses i'ls brillants i perles preuats, aquietat i corprén, no més amb els tornassols de sos vells i sedes. La boca de Titta Ruffo (de llavis semi-sensuals) diu mudament guarda la veu més maravellosa del mon, mellor encare que'ls brillants i pedres precioses... i com l'estoig qui'n guarda, sa vista, tant sols, corprén i aquietat també...

Ell era, l'excels cantor, qui'n parlava a nosaltres; nosaltres i ell confosos en la dolça penombra de mitja nit al «Balcó del Mediterrani», i'ns deia de sa historia artística plena d'anècdotes senzilles i vessants d'ingenuitat com sonatines Mozart; ens parlava de la teoria de son inimitable i nou i sublim cantar: el cantar recitant a un temps o be recitar cantant, o ni una cosa ni l'altra, sino les dues a la vegada, en un intermitg, amotllant-se a la situació del personatge; i'ns ho probava amb exemples cantant fluixet... *piano*... petits i ràpids i pàlids destells dels preuadíssims brillants... i la lluna'l guaità des de darrera d'un núvol tot fent lentament sa via... lentament... desitjosa de no perdre'ls accents de mitja veu de son cantaire del Tannhäuser; de son Wolfram...!

Fatigat del treball, el colós de la veu cerca un repós; un repós al ensemps que físic, per a l'ànima... i aquest no'l troba pas en la ciutat veïna i propera, tot *senyors* i botigues, negoci i superbia que li donen vida!

Ve, per fi, a Tarragona i (ell ho va dir), el cor se li aixampla sots aquest cel nostre més alt, més blavós i més infinit que'l dels altres; davant l'immensitat del nostre mar llatí com el seu *dove l' homo piu piccolo grandisce e quello ch'è piu grande impiccolisce*...!

Ve a Tarragona, i l'artista amic el reconeix, l'acompanya i li ofereix els cants de son Orfeo, el nostre; i ell resta meravellat de llurs cants; l'artista se troba bé a casa nostra, i son ànima romana troba son ambient a Tarragona amb ses muralles romanes, amb son circ, amb son amphiteatre, amb el Medo...

L'artista ignorat en la ciutat veïna, es conegut i admirat per tots nosaltres... (i es perquè l'art no està bé sino amb l'art mateix...)

Marxà ja; fugí a la conquesta de novells llores a les terres argentines, portant per única companya a sa gentil esposa, i a nosaltres ens ha deixat un grat record... grat com el desvetllar d'un somni dolç... ah! pero tornarà; tornarà a la Augusta Tarraco, com diu ell; ell m'ho va dir a mi «verró altra volta; *parola é parola*». Ell vol cantar en una festa al peu de les muralles romanes o al romà clot del Medo junt amb nostre Orfeo. Al igual que cantà una nit l'*Hércules* davant del Príncep de Mónaco, casi nu, vora la mar tranquila de Monte-Carlo, vol cantar davant la Tarragona que viu, pèl artista, els temps de l'esplendor i'ls fausts de Roma imperial.

Ne servarà un record eternal, en Titta Ruffo, de sa estada entre nosaltres; i nosaltres, tot esperant son retorn ¡cóm oblidar a l'artista i cóm oblidar a l'home!...

WR.

(*) El vapor francès «Vega», que, tal com diu el bon amic Redón, va recullir naufragats del «Príncep de Asturias», tot just ara fa uns dies que va ésser torpedejat per un submarí alemany, en plé mar Mediterrani.—(N. de la R.)

Rectificació del Cens

Tots els ciutadans majors de 25 anys o que els compleixin avans del 6 de Maig proper, tenen dret a figurar en les llistes electorals i per consegüent els que encara no hi figurin poden passar pel nostre Casal, Rambla de Sant Joan, 50, aont se cuidarà de la seva inclusió.

Se agrairà, també, que nostres amics procurin donar llistes dels ausents i morts que figuren encara en les llistes electorals, a fi de facilitar la completa rectificació.

Els jocs prohibits

Senyor Governador: fins quan perdurará l'escàndol dels jocs prohibits?

Es que a vostè, que el molesta tant el fum del tabac en els cines, té sols desarotllat el sentit de l'olfat? Es que els altres sentits els té atrofiats? Es que no arriben a les seves orelles els plors i llàstimes de les dones i nins que sofreixen fam pel vici de les timbes? Es que tampoc els seus subordinats tenen orelles per a sentir els tret que, segons ens informen, se dispararen a Reus motivat pel joc? Es que a vostè no li afecten altres coses que les materials? ¿No té entranyes vostè?

Fem totes aquestes preguntes al senyor Governador plens de verdadera amargor; les hi fem perquè no sembla sinó que'l representant del poder central no s'enteri de lo que passa en la seva demarcació, perquè no sembla sinó que en lloc de ésser una persona amb tot lo que deu correspondre-li sigui una estàtua de marbre que no hi sent, ni palpa ni té cap classe de sensibilitat.

Nosaltres no li recriminem que prengui mides higièniques com la de no deixar fumar, no; al contrari, els hi aplaudim; però avans deuria procurar que els llocs aont se priva el fumar reunixin les condicions necessàries per a que no poguessin succeir coses pitjors que la de no fumar.

Nosaltres ja els volem homes que fassin complir les lleis, però no que sols ho fassin veurer preocupant-se de coses relativament petites i deixin passar les grosses, per allò dels *interessos creats*.

Nosaltres també potser acceptariem la reglamentació del joc, com ho està en els Estats Units i altres nacions.

Però nosaltres no podem acceptar per mes temps la ignominia, lo vergonyós, lo que no té qualificatiu, que succeeix en nostra ciutat, això ni podem consentir-ho per mes temps ni pararem fins que el senyor Governador, si té sentiments, com creiem, es convenci de lo que no té raó de ésser ni de continuar per un moment més.

I, per si no ho sab, li denunciarem que és vergonyós per un poble cult, per un poble civilitzat, que la seva primera autoritat permeti que en les sales de joc hi entrin els menors d'edat, nois de 14 a 17 anys, com se'n veuen plenes les taules de joc, sobre tot els dissabtes a la nit i els diumenges a la tarde.

Aont hem arribat aquí, senyor Governador? N'és vostè sabedor de això? No ho volem ni suposar, perquè si aixís fós, vostè, que té fills, ens demostraria que és un desgraciat, un home sense entranyes, perquè el pare que estigui conforme en dur al camí de la perdició als seus fills, es un depravat, es un sér que no té dret a la vida; per tots aquets motius es que ni per un moment volem suposar que vostè dongui el seu consentiment en aquesta transgressió tan descarada de la llei.

I es per això que li denunciem aquets fets, perquè no podem consentir per mes temps perduri aquesta corrupció de infants, aquesta vergonya ciutadana, de la que potser mai, que nosaltres recordem, havia sigut tan escandalosa en nostra ciutat.

Nosaltres esperem que vostè posará immediatament correctiu a lo denunciat i de no fer-ho, com esperem, tingui ben present que nosaltres continuarem la nostra campanya, fent que fins els sorts ens sentin, arribant fins allí aont convingui i acudint a tots els medis que la llei ens autoritzi.

Senyor Governador: RENOVACIÓ, i amb ella tota

la Tarragona moral, li exigeixen que fassi complir la llei manant que's pari de jugar de aquesta manera tan escandalosa en la nostra volguda ciutat.

Drames i películes policíacs

An En Nicolás Martínez Sanson

Vagin no mes aquestes quatre ratlles per a expressar an En Nicolás Martínez Sanson la nostra mes ferma adhesió a la campanya que vé realitzant en contra d'aquests drames i películes que en aquesta ciutat se presenten al públic i que tendeixen de un modo tant desvergonyat a infiltrar als nois i als qui ja han deixat d'ésser nois, aquesta escola detectivista i criminalista, atrofiant-los-hi llurs cervells.

Consti que'l senyor Martínez s'ha guanyat el nostre aplaudiment, i de la mateixa manera que nosaltres opinem, com aquell gran home, que mentres les Audiències siguin públiques els delinqüents no s'entengirán, hem de dir que en tant s'ensenyi al públic la manera fastigosa i immoral de perpetrar crims, i robos i adulteris i mil plagues mes de les que pateix la societat actual, aquesta es veurá condemnada a patir certa classe de gent que son l'escoria de l'humanitat.

Pro, amb tota franquesa, creiem que de totes les campanyes que's facin no se'n treurá cap profit, mentres hi hagi homes encarregats de fer complir les lleis que donin ordes severes per a castigar als pacífics ciutadans que fumin en els cines, i no sapiguén tenir un honrat moment de decissió, suprimint aquets funestos jocs prohibits,—no fem coses, ara que's tracta de instaurar els Jocs Florals a Tarragona, que no's pensi el senyor Governador que aquets tambe'n siguin, de prohibits!,—que tantes desgracies i drames venen ocasionant sempre i a tot'hora que están en dança.

A. BRISA.

De l'Ajuntament

La sessió última va ésser presidida per En Manuel de Orovio, assistint-hi tretze regidors.

Se donà compte de la comunicació del «Institut d'Estudis catalans» felicitant a l'Ajuntament pel acord que prengué en virtut de la carta de la Reial Academia referent al us de les llengües regionals. En Ventosa demanà se facilités copia de la mentada comunicació als periòdics de la localitat per a la seva publicació.

Se prengueren alguns acords de poca importància.

L'Orovio resenyà la feina feta per la Junta de les Subsistències, quin darrer acord fou el de averiguar pel mitjà de notes que se demanaràn als magatzemistes, si son o no justificats els preus a que actualment se expendeixen els articles de primera necessitat. Ademés indicà que l'assumpte de la fiança del contractista de les obres de ampliació del moll de Llevant estava ja resolta, de sort que molt prompte començarà aquesta obra que, junt amb les que farà la Companyia del Nord, donaràn treball a molts obrers.

Boada proposà, i se acordà, constés en acta el sentiment de la Corporació per la mort del mestre Granados, acord que's comunicarà a la familia del desgraciat compositor i a l'Ajuntament de Lleida.

Lliteras feu present la escasetat de llimpiesa que hi ha en alguns carrers, entenent que deuria de augmentar-se el número de guardias urbans per a que exerceixin mes vigilància i obligar als veïns a complir les ordenances.

Vallvé demana que la comissió especial nomenada per al assumpte del enllumenament, a lo que se li contestà que fins que no's tinguin tots els datos necessaris no's podrà ficar una orientació.

Darrerament, Ventosa demanà se posi mes activitat a les gestions que's realitzan per a que aviat sigui un fet la compra del solar aont s'ha de aixecar el edifici del Museu.

Eleccions de Senadors

Despres de laborioses gestions entre tots els elements republicans de nostra provincia, se ha arribat al acord de apoiar al candidat per a Senador, don Joan Pich i Pon, ex-alcalde de Barcelona.

Per tant, preguém a tots els nostres amics votin la mentada candidatura, cuidant de no deixar-se portar per les combinacions que puguin fer els altres candidats que no farien res mes que traició als nostres ideals republicans.

Amb motiu de les festes de aquesta setmana el nostre «Orfeo Tarragoni» doná ahir nit un Concert en el Teatre del «Ateneo Tarraconense de la Clase Obrera». Del mateix prometem ocupar-nos la setmana vinent puix que a l'hora de sortir nostre setmanari s'está celebrant el mentat acte.

Per a aquesta tarde, a les quatre i mitge, está anunciada la celebració de les Regates locals a rem que ha organitzat el «Club Náutic» de nostra ciutat, en les que's disputaràn varis valiosos premis entre'ls equips que tripularán les Canoes, Bots i Barques que's presentin a la lluita.

De don Lluís Granada, president del «Club Náutic» hem rebut atenta invitació per a assistir a les mentades Regates, a qui adresem nostre agraiement per sa atenció amb nosaltres.

Per a ahir estava anunciada la inauguració de la Exposició de fotografies presentades en el Concurs organitzat pel Sindicat de Iniciativa, que se celebra al Círcul de Tarragona, per a la que hem rebut carta de convit.

Agraim al President del Sindicat de Iniciativa, En Lluís Soler, la deferencia que ha tingut amb nosaltres, prometent ocupar-nos, en nostre proper número, de la mentada exposició.

El quadern de la Biblioteca *Lectura Popular* corresponent a aquesta setmana, publica «De la cartera», del escriptor En Josep Berga i Boada.

Espectacles

COLISEO MUNDIAL

Empresa Salón Cataluña

Grandioses i extraordinaries sessions de Cine i Varietés per a avui.

2 ATRACCIONS 2

Alicia del Pino

Cançonetista a gran veu

Trío Makoki

Balls a transformació

Completant el programa l'estrena de la magnífica película interpretada per la eminent artista italiana Lina Cavalieri

ESPOSA EN LA MUERTE

i la película cómica

FATTY EN EL HOTEL

Tarragona : Imp. Llorens i Cabré : Fortuny, 4

ANTIGUA CERRALLERIA de la Vda. de Baldomer Baró

Plaça del Rei, 7 i 10

Se construeixen tota classe de panys de seguretat, báscules, romanes, portes ondulades, i tot el ram de cerralleria artística, etc., baix la direcció den

PAURUIZ

Societat de socors mutuels
TARRAGONA I SA PROVINCIA
 dels cassos de malaltia, vellesa, invalidesa, viudetat i mort
 Inscripta en el Govern Civil i en la Comissaria general
 de Segurs, segons mana la Llei.
 Director facultatiu: **DR. RABADA**
 Per a més informes dirigir-se al domicili social:
 Rambla St. Joan, 90, pral. De 10 a 12 i de 5 a 7

CLÍNICA I CONSULTORI PER A LES MALALTIES DE LA DONA

Vies urinaries, Cirurgia operatoria, parts electroteràpia i anàlisis micro químic d'orina i productes patològics.
 Sero-Reacció de Wassermann.— Aplicació del 606.

BAIX LA DIRECCIÓ DEL DR. RABADA

Ex-intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex-ajudant de la Policlínica del Dr. Fargas i Melgarejo de les Cases de Socors de Barcelona

Consulta de 10 a 12 i de 5 a 7. — Per a obrers, de 7 i mitja a 8 i mitja nit. — Per a'ls pobres, franca dilluns, dimecres i dissabte de 12 i mitja a 1 i mitja.

Rambla de Sant Joan, 90, entressol. — TARRAGONA

PAPERERIA I EFECTES D'ESCRITORI

JOAN M. PIÑOL

Unió, 1 — TARRAGONA — Telefon 181

Gran assortit en llibres ratllats de totes menes i tamany: Escribanes: Plumes Stilogràfiques: Pesa-carres: Copiadors, etc.: Gran novetat en pitja papers amb rellojete veritat: Postals de totes menes i albums per a les mateixes.

PREUS SUMAMENT BARATOS

FERRETERIA MALLOL

Bateria de cuina :: Eines de totes classes :: Articles per a magatzems de vins i olis.

Objectes per a regalos — Articles per a Sports

Sant Agustí, 9 i ll. — Tarragona

Sastreria Novitat

LLUIS MONTSERRAT

PORTALET, 1

PLASSA DE LA FONT, 51

TARRAGONA

PERE SIMÓ ROMEU

ESPECIALISTA EN ENFERMETATS DE LA BOCA I DENTS

Curació de la carió dentaria i abturacions en plata, platino, marfil: Orificacions: Treball d'escola americana: Ponts, corones, pivots, dent espiga: Dents i dentadures de totes classes i preus: Cirurgia i tractament pràctic-modern per a la curació de les enfermetats de la boca i extraccions.

CONSULTA tots els dies, de 9 del matí a les 4 de la tarda, menys els diumenges.

RAMBLA SANT JOAN, 53, PRAL. TARRAGONA

AL DIA

Rambla de Sant Joan, 40

NOVITATS

BISUTERIA

PERFUMERIA

BRODATS

ROBA BLANCA FETA

CORBATES

GUANTS

COLLS I PUNYS

BANOS I STORS

HIMALAYA

El rei dels licors estomacals

FABRICANTS:

Fills de Joan Vilá Granada

MARCA REGISTRADA

Gran Diploma d'Honor en l'Exposició de Buenos Aires.

Demanen en els cafés i pasteleries

Indicat per a casaments, batetjos i banquets

Continental

Stock

Accessoris i peces soltes per a

Bicicletes, Motocicletes i Automovils

Ois lubricants, betzines i bujies. Vulcanització i venda de Neumàtics i càmares per a tota classe de Autos

Despatx i Exposició: MASDEU I C.^a Unió, 32 :: Telefon 156

TARRAGONA

Casa Lliteras

Recomana al públic sos acreditats Cafés

Torrefacció diària

Gran assortit de articles del ram de ultramarins.

Garantia absoluta amb la qualitat dels seus gèneros.

Servei a domicili

MAJOR, 3

TARRAGONA

Francisco Potau

Calçat fet a la mida

Rambla S. Joan, 52

TARRAGONA

COLMADO CENTRAL

FREDERIC MIRET

Fruites fresques, embutits, fiambres, conserves, vins, xampanyans :: i tota classe de comestibles ::

UNIÓ, 28 — TELEFON 245

TARRAGONA

PERE LLORET

CORREDOR REIAL DE COMERÇ

Apodaca, 9

Corbates i articles per a home

GILBERT GERMANS

PREUS BARATOS

JOAN ESBERT

FARMACÈUTIC

UNIÓ, 22

FRANCISCO COCA

Lo millor en comestibles

RAMBLA DE CASTELAR, 24

MENJADORS DEL JARDÍ

FRANCISCO LÓPEZ

AUGUST, 15, I COMTE DE RIUS, 16

TARRAGONA

Se serveixen cuberts des de 150 pessetes en endavant i a la carta.

Hospedatges per temporada a preus convencionals.

: Habitacions amb llum elèctrica :

MOSTELLE

(RAIMOST)

Suc de raims sense alcohol

The Grape Juice Co. L^a

Londres i Tarragona

El Vermouth més higiènic
 Un excelent refresc
 El millor aliment en les malalties i convalescència
 Se ven per tot arreu

Fàbrica de Braguers i de Aparatos Ortopèdics (TRENCATS)

Molts son els qui venen braguers, emprò molt pocs saben construir-ne. Costa col·locar un braguer, però moltíssim costa construirlo, doncs avans que col·locarlo bé es indispensable sapigueu lo construir, perquè sense la ciencia i pràctica de construcció mai pot adquirir-se la de col·locació.

El BRAGUER-ARTICULAR-REGULADOR sistema MONTSERRAT es el mes pràctic i modern per a la retenció i curació de les hernies per cròniques i rebel·des que siguin.

G'ans existencies de BRAGUERETS DE GOMA per a la radical curació de les hernies de la infancia i tot la concernent a Cirurgia i Ortopèdia.

ESPECIALITAT EN LA CONSTRUCCIÓ DE FAIXES VENTRALS

CASA MONTSERRAT - UNIÓ, 34 - TARRAGONA